

BIUDŽETINĖ ĮSTAIGA ŠIAULIŲ „AUŠROS“ MUZIEJUS

1	9	0	7	5	7	0	3	6

(įstaigos kodas)

PATVIRTINTA
Šiaulių „Aušros“ muziejaus
Direktoriaus 2024 m. kovo d.
veiklos įsakymu Nr. V1-

FOTOLABORANTO SAUGOS IR SVEIKATOS INSTRUKCIJA NR. 22

I. BENDROJI DALIS

1. Fotolaborantu gali dirbti asmuo ne jaunesnis kaip 18 metų, išklauses fotografijos mokymo kursą, išmanantis fotografijų gamybos procesą, susipažinęs su fotolaboratorijoje naudojamų cheminių medžiagų savybėmis ir paskirtimi. Darbuotojas turi būti pasitikrinęs sveikatą, išklauses saugos ir sveikatos darbo vietoje, bei gaisrinės saugos instruktažus.
2. Darbuotojo darbo ir poilsio laikas nustatomas vadovaujantis Lietuvos Respublikos Darbo kodekso nuostatomis.
3. Darbuotojas, nukentėjęs nelaimingo atsitikimo metu, turi nedelsiant kreiptis į artimiausią gydymo įstaigą, pranešti tiesioginiam vadovui. Asmuo, matęs nelaimingą atsitikimą ar apie jį sužinojęs, turi suteikti nukentėjusiajam pirmąją pagalbą, jei reikia, iškviešti greitąją medicinos pagalbą tel. 112 ir pranešti tiesioginiam vadovui. Kol bus pradėtas tirti nelaimingas atsitikimas, įvykio vietą išlaikyti tokią, kokia buvo nelaimingo atsitikimo metu. Jei tai kelia pavojų aplinkinių žmonių gyvybei ar sveikatai, gali būti daromi tik būtini pakeitimai, įforminus aktu.
4. Pranešimo apie darbo metu pastebėtus trūkumus tvarka - savavališkai nešalinti darbo priemonių, įrenginių ir pastatų gedimų, taip pat juose įrengtų darbuotojų saugos ir sveikatos apsaugos įtaisų gedimų; nedelsiant pranešti įstaigos vadovui ar jo įgaliotam asmeniui, įstaigos darbuotojų saugos ir sveikatos tarnybai bei darbuotojų atstovui apie darbo ir darbų saugos priemonių gedimus, apie padėtį darbo vietose, darbo patalpose, pavojų darbuotojų saugai ir sveikatai.
5. Darbuotojas gali atsisakyti dirbti darbus, kuriuos saugiai atlikti neapmokytas; jeigu įrankiai, įrenginiai techniškai netvarkingi; darbo aplinka kelia pavojų sveikatai ir gyvybei; jei kolektyvinės apsaugos priemonės neužtikrina apsaugos nuo rizikos veiksnių, o asmeninės apsaugos priemonės neišduotos; jei asmeninės apsaugos priemonės techniškai netvarkingos, nepatikrintos, neišbandytos.
6. Asmens higienos reikalavimai - dirbti tik su tvarkingais, švariais drabužiais, avalyne; rankas plauti tik tam skirtomis priemonėmis, nelaikyti maisto produktų darbo vietoje ir nevalgyti.
7. Už šios instrukcijos nevykdymą, darbuotojui taikoma LR įstatymų nustatyta drausminė, materialinė, administracinė atsakomybė, priklausomai nuo pažeidimo pobūdžio ir pasekmių.

II. PROFESINĖS RIZIKOS VEIKSNIAI. SAUGOS PRIEMONĖS NUO JŲ POVEIKIO

8. Pavojingi ir kenksmingi veiksniai, galintys veikti darbuotoją:
 - 8.1. elektros srovės poveikis;
 - 8.2. netvarkinga darbo vieta, slidžios grindys;
 - 8.3. dūžtantys daiktai (stiklas) šukių valymas - galimos pjautinės traumos, sužeidimai. Valyti tik su šluotele, samteliu, dėvėti pirštines;
 - 8.4. nepakankamas darbo vietos apšvietimas;
 - 8.5. agresyvios cheminės medžiagos, jų garai, dulkės.

9. Kad išvengti pavojingų ir kenksmingų veiksnių, turinčių įtakos darbuotojo sveikatai, būtina:

9.1. įžeminti arba įnulinti elektros įrenginių srovei laidžius korpusus;

9.2. darbo vieta turi būti sutvarkyta, grindys lygios ir neslidžios, be kliuvinių;

9.3 turi būti užtikrinamas tinkamas apšvietimas.

9.4. prieš pradėdant darbą su cheminėmis medžiagomis būtina susipažinti su saugos duomenų lapuose ir cheminės medžiagos etiketėje pateikta informacija, pavojingumo simbolių ženkliniu.

9.5. Saugos duomenų lapas – nustatyto turinio informacija apie cheminę medžiagą ar preparatą, kuria remiantis galima imtis reikalingų priemonių, susijusių su žmonių sveikatos apsauga, sauga darbo vietoje ir aplinkos apsauga.

9.6. Darbo metu būtina naudoti asmenines apsaugos priemones ir darbo rūbus siekiant apsaugoti nuo cheminių medžiagų daromo poveikio sveikatai.

10. Vadovaujantis „Darbuotojų aprūpinimo asmeninėmis apsauginėmis priemonėmis nuostatų“ reikalavimais, parenkamos ir darbuotojui nemokamai duodamos asmeninės apsauginės priemonės.

11. Fotolaboratorijoje naudojamų cheminių medžiagų ženklėjimas pagal CLP reglamentą

Piktograma	Pavojingumas
	• Ėsdina metalą • Odos ėsdinimas • Smarkus akių pažeidimas
	• Ūmus toksiškumas (prarijus, per odą, įkvėpus)
	• Kvėpavimo takų jautrinimas • Mutageninis poveikis lytinėms ląstelėms • Kancerogeniškumas • Toksinis poveikis reprodukcijai • Specifinis toksiškumas konkrečiam organui (vienkartinis poveikis) • Specifinis toksiškumas konkrečiam organui (kartotinis poveikis) • Plaučių pakenkimo prarijus pavojus
	• Ūmus toksiškumas (prarijus, per odą, įkvėpus) • Odos dirginimas • Akių dirginimas • Odos jautrinimas • Specifinis toksiškumas konkrečiam organui (vienkartinis poveikis) • Kvėpavimo takų dirginimas • Narkotinis poveikis
	• Pavojinga vandens aplinkai

12. Fotolaboratorijoje naudojamos cheminės medžiagos, jų poveikis:

12.1. Amonio geležies (III) citratas (laboratorinis reagentas) – dirgina odą, kvėpavimo takus, stipriai dirgina akis.

12.2. Kalio (III) heksacianoferatas (analitinis reagentas) – sukelia stiprų akių dirginimą, kontaktuodama su rūgštimis išskiria labai toksiškas dujas.

12.3. Fiksažas, kurio sudėtyje yra: natrio sulfatas, natrio tetraborito dekahidratas, trinatrio nitrilotriacetatas, citrinos rūgštis, jautrina kvėpavimo takus ir odą, gali sukelti akių dirginimą, prarijus – virškinamojo trakto sutrikimus.

12.4. Ryškalkas, kurio sudėtyje yra kalio karbonatas, hidrochinonas, kalio hidroksidas, dietileno glikolis, Fenidonas A (1-fenil-3 prazolidonas, pavojingas prarijus, stipriai pažeidžia akis.

III. DARBUOTOJO VEIKSMAI PRIEŠ DARBO PRADŽIA

13. Gavus darbo užduotį, susipažinti su darbų vykdymo tvarka, saugiais atlikimo būdais.
14. Apžiūrėti darbo vietą, įsitikinti, kad neužkrautos ir neslidžios vaikščioti skirtos vietos, vizualiai patikrinti, ar pakankamas vietinis apšvietimas.
15. Pasiruošti darbo priemonės, pagal proceso eigą susidėti ant darbostalio chemines medžiagas.
16. Ant cheminių medžiagų pakuočių turi būti etiketės su naudojimo informacija ir saugos ženkliniu.
17. Susipažinti su naudojamų cheminių medžiagų saugos duomenų lapuose pateikta informacija.
18. Jei cheminės medžiagos, reagentai laikomi ne originaliose pakuotėse, ant laikomos taros turi būti užrašai nurodantys cheminės medžiagos ar mišinio pavadinimą.
19. Užsidėti reikiamas asmenines apsaugos priemones (vienkartinį chalata, apsaugines pirštines, apsauginius akinius, respiratorių, puskaukę keičiamais filtrais).
20. Ant darbostalio neturi būti pašalinių daiktų.
21. Vizualiai patikrinti darbo vietos įrenginių būklę.
22. Pastebėjus bet kokį gedimą, netvarką ar keliantį pavojų veiksnį, informuoti tiesioginį vadovą. Darbo nepradėti, kol nebus pašalinti visi trūkumai.

IV. DARBUOTOJO VEIKSMAI DARBO METU

23. Darbo metu būti dėmesingam, atidžiam, atsargiam, nedaryti staigių judesių, netrukdyti dirbti kitiems.
24. Darbo metu naudoti asmenines apsaugos priemones.
25. Palaikyti tvarką ir švarą darbo vietoje.
26. Dirbant su įrengimais, laikytis jų gamintojų parengtų eksploataavimo instrukcijų reikalavimų.
27. Dirbant su cheminėmis medžiagomis, ruošiant jų mišinius griežtai laikytis cheminių medžiagų naudojimo technologijos.
28. Fotolaboratorijoje, dirbant su cheminėmis medžiagomis turi būti įjungta ištraukiamoji ventiliacija. Esant ventiliacijos gedimui, su cheminėmis medžiagomis dirbti draudžiama.
29. Cheminės medžiagos turi būti laikomos užrakintoje spintelėje. Pasinaudojus reikiamais reagentais būtina juos sudėti į spintelę ir užrakinti.
30. Ryškinamasis popierius į tirpalą dedamas specialiomis žnyplėmis. Draudžiama į tirpalus ryškinamąjį popierių dėti rankomis.
31. Cheminiai mišiniai ant popieriaus tepami specialiu teptuku. Pirštu tepti chemines medžiagas draudžiama.
32. Panaudojus laboratorijos inventorių (voneles, indus, įrankius) juos išplauti ir sudėti į tam skirtą vietą.
33. Būtina užtikrinti laboratorijos paviršių švarą ir sausumą.
34. Nenaudoti elektros prietaisų šalia vandens šaltinių.

V. DARBUOTOJO VEIKSMAI AVARINIAIS (YPATINGAIS) ATVEJ AIS

35. Visais atvejais apsinuodijus cheminėmis medžiagomis (net ir lengvai) būtina skubiai kreiptis į gydytoją. Pirmosios pagalbos priemonės yra tokios, kokias gali suteikti patys darbuotojai pagal etiketėje nurodytus reikalavimus, o specialią pagalbą suteikia medikai. Darbo vietose turi būti pirmosios pagalbos rinkinys.
36. Apsinuodijimo požymiai: bendras silpnumas, pilvo skausmas, ašarojimas, kosulys, dusulys, galvos svaigimas, vėmimas, seilėtekis, viduriavimas, dirginimas, vyzdžių susiaurėjimas arba išsiplėtimas, traukuliai.

37. Nepriklausomai nuo cheminių medžiagų rūšies ir apsinuodijimo laipsnio nukentėjusį būtina nuraminti, išnešti ar išvežti iš kenksmingos zonos, nuimti respiratorių ar dujokaukę (jei jie yra), apsauginius akinius, atsegti apykaklę, nurengti, jeigu drabužiai užteršti cheminėmis medžiagomis.
38. Jeigu nukentėjusysis neteko sąmonės, jį gaivinti.
39. Nukentėjusį laikyti šiltoje patalpoje.
40. Kilus gaisrui iškviesti ugniagesius pagalbos telefonu 112, vadovaujančius įstaigos darbuotojus, gesinti gaisro židinių turimomis pirminėmis gaisro gesinimo priemonėmis.
41. Stengtis neįkvėpti ugnies/sprogimo sukeltų dūmų.
42. Apie visus avarinius atvejus informuoti tiesioginį vadovą.
43. Esant ypatingam atvejui, keliančiam grėsmę darbuotojo saugai ar gyvybei, evakuotis iš pavojingos zonos artimiausiu keliu, vadovaujantis evakuacijos schemomis ir ženklais.

VI. DARBUOTOJO VEIKSMAI BAIGUS DARBĄ

44. Sutvarkyti darbo vietą, patikrinti, ar nepalikta įjungtų į elektros tinklą elektros įrenginių.
45. Šiltu vandeniu su muilu nusiplauti rankas.
46. Tvarkingai spintelėje susidėti asmenines apsaugos priemones.
47. Informuoti tiesioginį vadovą apie darbo metu pastebėtus trūkumus, nesklandumus.

Instrukciją parengė UAB „Saugotyra“